

«بەنەم خالق آرامىش»

نام کتاب: گزیده اشعار نیما یوشیع

نام نویسنده: نیما یوشیج

تعداد صفحات: ٧٥ صفحه

تاریخ انتشار:

کافیہ بن بوکلی

CaffeineBookly.com

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

کریم اشعار نمایوش

ویرایش اول:

صفحه ۳	از: قصه‌ی رنگ پریده، خون سرد
صفحه ۳۸	ای شب
صفحه ۴۳	منت دو نان
صفحه ۴۴	شیر
صفحه ۵۰	چشم‌هی کوچک
صفحه ۵۴	یادگار
صفحه ۵۸	آنگاسی
صفحه ۵۹	بز ملا حسن
صفحه ۶۲	گل نازدار
صفحه ۶۶	مفسدہ‌ی گل
صفحه ۷۰	گل زودرس

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

از : قصه‌ی رنگ پریده ، خون سرد

من ندانم با که گویم شرح درد
قصه‌ی رنگ پریده ، خون سرد ؟

هر که با من همراه و پیمانه شد
عاقبت شیدا دل و دیوانه شد

قصه‌ام عشق را دلخون کند
عاقبت ، خواننده را مجنون کند

آتش عشق است و گیرد در کسی
کاو ز سوز عشق ، می سوزد بسی

قصه‌ای دارم من از یاران خویش
قصه‌ای از بخت و از دوران خویش

یاد می اید مرکز کودکی
همراه من بوده همواره یکی

قصه‌ای دارم از این همراه خود
همراه خوش ظاهر بدخواه خود

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

او مرا همراه بودی هر دمی
سیرها می کردم اندر عالمی

یک نگارستانم آمد در نظر
اندرو هر گونه حس و زیب و فر

هر نگاری را جمالی خاص بود
یک صفت ، یک غمze و یک رنگ سود

هر یکی محنث زدا ، خاطر نواز
شیوه‌ی جلوه گری را کرده ساز

هر یکی با یک کرشمه ، یک هنر
هوش بردنی و شکیباپی ز سر

هر نگاری را به دست اندر کمند
می کشیدی هر که افتادی به بند

بهرا ایشان عالمی گرد آمده
محو گشته ، عاشق و حیرت زده

من که در این حلقه بودم بیقرار
عاقبت کردم نگاری اختیار

مهر او به سرشت با بنیاد من
کودکی شد محو ، بگذشت آن ز من

رفت از من طاقت و صبر و قرار
باز می جستم همیشه وصل یار

هر کجا بودم ، به هر جا می شدم
بود آن همراه دیرین در پیم

من نمی دانستم این همراه کیست
قصدش از همراهی در کار چیست ؟

بس که دیدم نیکی و یاری او
مار سازی و مددکاری او

گفتم : ای غافل بباید جست او
هر که باشد دوستار توست او

شادی تو از مدد کاری اوست
بازپرس از حال این دیرینه دوست

گفتمش : ای نازنین یار نکو
همرها ، تو چه کسی ؟ آخر بگو

کیستی ؟ چه نام داری ؟ گفت : عشق
گفت : چونی ؟ حال تو چون است ؟ من

گفتمش : روی تو بزداید محن
تو کجایی ؟ من خوشم ؟ گفتم : خوشی

خوب صورت ، خوب سیرت ، دلکشی
به به از کردار و رفتار خوشت

به به از این جلوه های دلکشت
بی تو یک لحظه نخواهم زندگی

خیر بینی ، باش در پایندگی
باز ای و ره نما ، در پیش رو

که منم آماده و مفتون تو
در ره افتاد و من از دنبال وی

شاد می رفتم بدی نی ، بیم نی
در پی او سیرها کردم بسی

از همه دور و نمی دیدیم کسی
چون که در من سوز او تاثیر کرد

عالی در نزد من تغییر کرد
عشق ، کاول صورتی نیکوی داشت

بس بدی ها عاقبت در خوی داشت
روز درد و روز نکامی رسید

عشق خوش ظاهر مرا در غم کشید
ناغهان دیدم خطأ کردم ، خطأ

که بدو کردم ز خامی اقتضا
آدم کم تجربه ظاهر پرست

ز آفت و شر زمان هرگز نرسست
من ز خامی عشق را خوردم فریب

که شدم از شادمانی بی نصیب
در پشیمانی سر آمد روزگار

یک شبی تنها بدم در کوهسار
سر به زانوی تفکر برده پیش

محو گشته در پریشانی خویش
زار می نالیدم از خامی خود

در نخستین درد و نکامی خود
که : چرا بی تجربه ، بی معرفت

بی تأمل ، بی خبر ، بی مشورت
من که هیچ از خوی او نشناختم

از چه آخر جانب او تاختم ؟
دیدم از افسوس و ناله نیست سود

درد را باید یکی چاره نمود
چاره می جستم که تا گردم رها

زان جهان درد و طوفان بلا
سعی می کردم بهر جیله شود

چاره‌ی این عشق بد پیله شود
عشق کز اول مرا در حکم بود

س آنچه می گفتم بکن ، آن می نمود
من ندانستم چه شد کان روزگار

اندک اندک برد از من اختیار
هر چه کردم که از او گردم رها

در نهان می گفت با من این ندا
بایدت جویی همیشه وصل او

که فکنده سست او تو را در جست و جو
ترک آن زیبارخ فرخنده حال

از محال است ، از محال است از محال

گفتم : ای بار من شوریده سر

سوختم در محنث و درد و خطر

در میان آتشم آورده ای

این چه کار است ، اینکه با من کرده ای ؟

چند داری جان من در بند ، چند ؟

بگسل آخر از من بیچاره بند

هر چه کردم لابه و افغان و داد

گوش بست و چشم را بر هم نهاد

یعنی : ای بیچاره باید سوختن

نه به آزادی سرور آندوختن

بایدت داری سر تسلیم پیش

تا ز سوز من بسوزی جان خویش

چون که دیدم سرنوشت خویش را

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

تن بدادم تا بسوزم در بلا
مبتلرا چیست چاره جز رضا

چون نیابد راه دفع ابتلا؟
این سزای آن کسان خام را

که نیندیشند هیچ انجام را
سالها بگذشت و در بندم اسیر

کو مرا یک یاوری ، کو دستگیر ؟
می کشد هر لحظه ام در بند سخت

او چه خواهد از من برگشته بخت ؟
ای دریغا روزگارم شد سیاه

آه از این عشق قوى پى آه ! آه
کودکی کو ! شادمانی ها چه شد ؟

تازگی ها ، کامرانی ها چه شد ؟
چه شد آن رنگ من و آن حال من

محو شد آن اولین آمال من
شد پریده، رنگ من از رنج و درد

این منم: رنگ پریده، خون سرد
عشقم آخر در جهان بدنام کرد

آخرم رسوای خاص و عام کرد
وه! چه نیرنگ و چه افسون داشت او

که مرا با جلوه مغتون داشت او
عاقبت آواره ام کرد از دیار

نه مرا غمخواری و نه هیچ یار
می فزاید درد و آسوده نیم

چیست این هنگامه، آخر من کیم؟
که شده ماننده‌ی دیوانگان

می روم شیدا سر و شیون کنان
می روم هر جا، به هر سو، کو به کو

خود نمی دانم چه دارم جست و جو
سخت حیران می شوم در کار خود

که نمی دانم ره و رفتار خود
خبره خیره گاه گریان می شوم

بی سبب گاهی گریزان می شوم
زشت آمد در نظرها کار من

خلق نفرت دارد از گفتار من
دور گشتند از من آن یاران همه

چه شدند ایشان ، چه شد آن همه‌مه ؟
چه شد آن یاری که از یاران من

خویش را خواندی ز جانبازان من ؟
من شنیدم بود از آن انجمن

که ملامت گو بند و ضد من
چه شد آن یار نکویی کز فا

دم زدی پیوسته با من از وفا ؟
گم شد از من ، گم شدم از یاد او

ماند بر جا قصه‌ی بیداد او
بی مروت یار من ، ای بی وفا

بی سبب از من چرا گشته‌ی جدا ؟
بی مروت این جفاهاست چراست ؟

یار ، آخر آن وفاهاست کجاست ؟
چه شد آن یاری که با من داشتی

دعوی یک باطنی و آشتی ؟
چون مرا بیچاره و سرگشته دید

اندک اندک آشنایی را برید
دیدمش ، گفتم : منم نشناخت او

بی تأمل روز من بر تافت او
دوستی این بود ز اینای زمان

مرحبا بر خوی یاران جهان
مرحبا بر پایداری های خلق

دوستی خلق و یاری های خلق
بس که دیدم جور از یاران خود

وز سراسر مردم دوران خود
من شدم : رنگ پریده ، خون سرد

پس نشاید دوستی با خلق کرد
وای بر حال من بدبخت اوای

کس به درد من مبادا مبتلای
عشق با من گفت : از جا خیز ، هان

خلق را از درد بدبختی رهان
خواستم تا ره نمایم خلق را

تا ز نکامی رهانم خلق را
می نمودم راهشان ، رفتارشان

منع می کردم من از پیکارشان
خلق صاحب فهم صاحب معرفت

عاقبت نشنید پندم ، عاقبت
جمله می گفتند او دیوانه است

گاه گفتند او پی افسانه است
خلق آخربس ملامت ها نمود

سرزنش ها و حقارت ها نمود
با چنین هدیه مرا پاداش کرد

هدیه ، آری ، هدیه ای از رنج و درد
که پریشانی من افزون نمود

خیرخواهی را چنین پاداش بود
عاقبت قدر مرا نشناختند

بی سبب آزرده از خود ساختند
بیشتر آن کس که دانا می نمود

نفرتش از حق و حق آرنده بود
آدمی نزدیک خود را کی شناخت

دور را بشناخت ، سوی او بناخت
آن که کمتر قدر تو داند درست

در میانخویش و نزدیکان توسیت
الغرض ، این مردم حق ناشناس

بس بدی کردند بیرون از قیاس
هدیه ها دادند از درد و محن

زان سراسر هدیه‌ی جانسوز ، من
یادگاری ساختم با آه و درد

نام آن ، رنگ پریده ، خون سرد
مرحبا بر عقل و بر کردار خلق

مرحبا بر طینت و رفتار خلق
مرحبا بر آدم نیکو نهاد

حیف از او بی که در عالم فتاد
خوب پاداش مرا دادند ، خوب

خوب داد عقل را دادند ، خوب
هدیه این بود از خسان بی خرد

هر سری یک نوع حق را می خرد
نور حق پیداست ، لیکن خلق کور

کور را چه سود پیش چشم نور ؟
ای دریغا از دل پر سوز من

ای دریغا از من و از روز من
که به غفلت قسمتی بگذشاتم

خلق را حق جوی می پنداشتم
من چو آن شخصم که از بھر صدف

کردم عمر خود به هر آبی تلف
کمتر اندر قوم عقل پک هست

خودپرست افزون بود از حق پرست
خلق خصم حق و من ، خواهان حق

سخت نفرت کردم از خصمان حق
دور گردیدم از این قوم حسود

عاشق حق را جز این چاره چه بود ؟
عاشقم من بر لقای روی دوست

سیر من هممواره ، هر دم ، سوی اوست
پس چرا جویم محبت از کسی

که تنفر دارد از خویم بسی ؟
پس چرا گردم به گرد این خسان

که رسد زایشان مرا هردم زیان ؟
ای بسا شرا که باشد در بشر

عاقل آن باشد که بگریزد ز شر
آفت و شر خسان را چاره ساز

احتراز است ، احتراز است ، احتراز
بنده ی تنها ییم تا زنده ام

گوشه ای دور از همه جوینده ام
می کشد جان را هوای روز یار

از چه با غیر آورم سر روزگار ؟
من ندارم یار زین دونان کسی

سالها سر برده ام تنها بسی
من یکی خونین دلم شوریده حال

که شد آخر عشق جانم را و بال
سخت دارم عزلت و اندوه دوست

گرچه دانم دشمن سخت من اوست
من چنان گمنامم و تنهاستم

گوییا یکباره ناپیدا استم
کس نخوانده سست ایچ آثار مرا

نه شنیده ست ایچ گفتار مرا
اولین بار است اینک ، کانجمن

ای می خواند از اندوه من
شرح عشق و شرح نکامی و درد

قصه‌ی رنگ پریده ، خون سرد
من از این دو نان شهرستان نیم

خاطر پر درد کوهستانیم
کز بدی بخت ، در شهر شما

روزگاری رفت و هستم مبتلا
هر سری با عالم خاصی خوش است

هر که را یک چیز خوب و دلکش است
من خوشم با زندگی کوهیان

چون که عادت دارم از صفلی بدان
به به از آنجا که مأوای من است

وز سراسر مردم شهر ایمن است
اندر او نه شوکتی ، نه زینتی

نه تقييد ، نه فربیب و حیلته
به به از آن آتش شب های تار

در کنار گوسفند و کوهسار
به به از آن شورش و آن همهمه

که بیفتند گاهگاهی در رمه
بانگ چوپانان ، صدای های های

بانگ زنگ گوسفندان ، بانگ نای
زنگی در شهر فرساید مرا

صحبت شهری بیازارد مرا
خوب دیدم شهر و کار اهل شهر

گفته ها و روزگار اهل شهر
صحبت شهری پر از عیب و ضر است

پر ز تقلید و پر از کید و شر است
شهر باشد منبع بس مفسده

بس بدی ، بس فتنه ها ، بس بیهده
تا که این وضع است در پایندگی

نیست هرگز شهر جای زندگی
زین تمدن خلق در هم اوافتاد

آفرین بر وحشت اعصار باد
جان فدای مردم جنگل نشین

آفرین بر ساده لوحان ، آفرین
شهر درد و محنتم افزون نمود

این هم از عشق است ، ای کاش او نبود
من هراسانم بسی از کار عشق

هر چه دیدم ، دیدم از کودار عشق
او مرا نفرت بداد از شهریان

واي بر من ! کو ديار و خانمان ؟
خانه ي من ، جنگل من ، کو، کجاست ؟.

حاليا فرسنگ ها از من جداست
بخت بد را بین چه با من می کند

س دورم از ديرينه مسكن می کند
يک زمانه اندکي نگذاشت شاد

کس گرفتار چنین بختی مباد
تازه دوران جوانی من است

كه جهاني خصم جاني من است
هیچ کس جز من نباشد يار من

يار نيكوطيينت غمخوار من
باطن من خوب ياري بود اگر

اين همه در وي نبودي شور و شر
آخر اي من ، تو چه طالع داشتى

یک زمانت نیست با بخت آشتی ؟
از چو تو سوریده آخر چیست سود

در زمانه کاش نقش تو نبود
کیستی تو این سر پر شور چیست

تو چه ها جویی درین دوران زیست ؟
تو نداری تاب درد و سوختن

باز داری قصد درد اندوختن ؟
پس چو درد اندوختی ، افغان کنی

خلق را زین حال خود حیران کنی
چیست آخر این چنین شیدا چرا ؟

این همه خواهان درد و ماجرا
چشم بگشای و به خود باز ای ، هان

که تویی نیز از شمار زندگان
دائما تنها یی و آوارگی

دائمًا ناليدن و بیچارگی
نیست ای غافل ا قرار زیستن

حاصل عمر است شادی و خوشی
س نه پریشان حالی و محنت کشی

اندکی آسوده شو ، بخرام شاد
چند خواهی عمر را بر باد داد

چند ا چند آخر مصیبت بردننا
لحظه ای دیگر بباید رفتنا

با چنین اوصاف و حالی که تو راست
گر ملامت ها کند خلقت رواست

ای ملامت گو بیا وقت است ، وقت
که ملامت دارد این شوریده بخت

گرد ایید و تماشايش کنید
خنده ها بر حال و روز او زنید

او خرد گم کرده است و بی قرار
ای سر شهری ، از او پرهیزدار

رفت بیرون مصلحت از دست او
مشنوی این گفته های پست او

او نداند رسم چه ، آداب چیست
که چگونه بایدش با خلق زیست

او نداند چیست این اوضاع شوم
این مذاهب ، این سیاست ، وین رسوم

او نداند هیچ وضع گفت و گو
چون که حق را باشد اندر جست و جو

ای بسا کس را که حاجت شد روا
بخت بد را ای بسا باشددوا

ای بسا بیچاره را کاندوه و درد
گرددش ایام کم کم محو کرد

جز من شوریده را که چاره نیست
بایدم تا زنده ام در درد زیست

عاشق من ، عاشق من ، عاشق
عاشقی را لازم اید درد و غم

راست گویند این که : من دیوانه ام
در پی اوهام یا افسانه ام

زان که بر ضد جهان گوییم سخن
یا جهان دیوانه باشد یا که من

بلکه از دیوانگان هم بدترم
زان که مردم دیگر و من دیگرم

هر چه در عالم نظر می افکنم
خویش را دذ شور و شر می افکنم

جنبیش دریا ، خروش آب ها
پرتو مه ، طلعت مهتاب ها

ریزش باران ، سکوت دره ها
پرش و حیرانی شب پره ها

ناله‌ی جگدان و تاریکی کوه
های‌های آبشار باشکوه

بانگ مرغان و صدای بالشان
چون که می‌اندیشم از احوالشان

گوییا هستند با من در سخن
رازها گویند پر درد و محن

گوییا هر یک مرا زخمی زنند
گوییا هر یک مرا شیدا کنند

من ندانم چیست در عالم نهان
که مرا هر لحظه‌ای دارد زیان

آخر این عالم همان ویرانه است
که شما را مأمن است و خانه است

پس چرا آرد شما را خرمی
بهر من آرد همیشه مؤتمی ؟

آه ! عالم ، آتشم هر دم زنی
بی سبب با من چه داری دشمنی

من چه کردم با تو آخر ، ای پلید
دشمنی بی سبب هرگز که دید

چشم ، آخر چند در او بنگری
می نبینی تو مگر فتنه گری

تیره شو ، ای چشم ، یا آسوده باش
کاش تو با من نبودی ! کاش ! کاش

لیک ، ای عشق ، این همه از کار توت
سوژش من از ره و رفتار توت

زندگی با تو سواسر ذلت است
غم ، همیشه غم ، همیشه محنت است

هر چه هست از غم بهم آمیخته است
و آن سراسر بر سر من ریخته است

درد عالم در سرم پنهان بود
در هر افغانم هزار افغان بود

نیست درد من ز نوع درد عام
این چنین دردی کجا گردد تمام ؟

جان من فرسود از این اوهام فرد
دیدی آخر عشق با جانم چه کرد ؟

ای بسا شب ها کنار کوهسار
من به تنها بی شدم نالان و زار

سوخته در عشق بی سامان خود
شکوه ها کردم همه از جان خود

آخر از من ، جان چه می خواهی ؟ برو
دور شو از جانب من ! دور شو

عشق را در خانه ات پرورده ای
خود نمی دانی چه با خود کرده ای

قدرتش دادی و بینایی و زور
تا که در تو و لوله افکند و شور

گه ز خانه خواهدت بیرون کند
گه اسیر خلق پر افسون کند

گه تو را حیران کند در کار خویش
گه مطیع و تابع رفتار خویش

هر زمان رنگی بجوید ماجرا
بهر خود خصی بپروردی چرا؟

ذلت تو یکسره از کار اوست
باز از خامی چرا خوانیش دوست؟

گر نگویی ترک این بد کیش را
خود ز سوز او بسوزی خویش را

چون که دشمن گشت در خانه قوى
رو که در دم باید زانجا روی

باید فانی شدن در دست خویش
نه به دست خصم بدکردار و کیش

نیستم شایسته‌ی یاری تو
می‌رسد بر من همه خواری تو

رو به جایی کت به دنیایی خزند
بس نوازش‌ها، حمایت‌ها کنند

چه شود گر تو رها سازی مرا
رحم کن بر بیچارگان باشد روا

کاش جان را عقل بود و هوش بود
ترک این شوریده سرا را می‌نمود

او شده چون سلسله بر گردنه
وه! چه‌ها باید که از وی بردنم

چند باید باشم اندر سلسله
رفت طاقت ، رفت آخر حوصله

من ز مرگ و زندگی ام بی نصیب
تا که داد این عشق سوزانم فریب

سوختم تا عشق پر سوز و فتن
کرد دیگرگون من و بنیاد من

سوختم تا دیده‌ی من باز کرد
بر من بیچاره کشف راز کرد

سوختم من ، سوختم من ، سوختم
کاش راه او نمی آموختم

کی ز جمعیت گریزان می شدم
کی به کار خویش حیران می شدم ؟

کی همیشه با خسانم جنگ بود
باطل و حق گر مرا یک رنگ بود ؟

کی ز خصم حق مرا بودی زیان
گر نبودی عشق حق در من عیان ؟

آفت جان من آخر عشق شد
علت سوزش سراسر عشق شد

هر چه کرد این عشق آتشپاره کرد
عشق را بازیچه نتوان فرض کرد

ای دریغا روزگار کودکی
که نمی دیدم از این غم ها ، یکی

فکر ساده ، درک کم ، اندوه کم
شادمان با کودکان دم می زدم

ای خوشا آن روزگاران ، ای خوشا
یاد باد آن روزگار دلگشا

گم شد آن ایام ، بگذشت آن زمان
خود چه ماند در گذرگاه جهان ؟

بگذرد آب روان جویبار
تازگی و طلعت روز بهار

گریه‌ی بیچاره‌ی شوریده حال
خنده‌ی یاران و دوران وصال

بگذرد ایام عشق و اشتیاق
سوز خاطر، سوز جان، درد فراق

شادمانی‌ها، خوشی‌ها غنی
وین تعصب‌ها و کین و دشمنی

بگذرد درد گدایان ز احتیاج
عهد را زین گونه بر گردد مزاج

این چنین هرشادی و غم بگذرد
جمله بگذشتند، این هم بگذرد

خواه آسان بگذرانم، خواه سخت
بگذرد هم عمر این شوریده بخت

حال ، بین مردگان و زندگان
قصه ام این است ، ای ایندگان

قصه‌ی رنگ پریده آتشی است
س در پی یک خاطر محنت کشی است

زینهار از خواندن این قصه‌ها
که ندارد تاب سوزش جثه‌ها

بیم آرید و بیندیشید ، هان
ز آنچه از اندوه‌هم آمد بر زبان

پند گیرید از من و از حال من
پیروی خوش نیست از اعمال من

بعد من آرید حال من به یاد
آفرین بر غفلت جهال باد

ای شب

هان ای شب شوم و حشت انگیز
تا چند زنی به جانم آتش؟

ا چشم مرا ز جای برکن
یا پرده ز روی خود فروکش

یا بازگذار تا بمیرم
کز دیدن روزگار سیرم

دیری سست که در زمانه‌ی دون
از دیده همیشه اشکبارم

عمری به کدورت و الـ رفت
تا باقی عمر چون سپارم

نه بخت بد مراست سامان
و ای شب، نه توراست هیچ پایان

چندین چه کنی مرا ستیزه
بس نیست مرا غم زمانه؟

دل می بری و قرار از من
هر لحظه به یک ره و فسانه

بس بس که شدی تو فتنه ای سخت
سرمایه‌ی درد و دشمن بخت

این قصه که می کنی تو با من
زین خوبتر ایچ قصه ایچ نیست

خوبست ولیک باید از درد
نالان شد و زار زار بگریست

بشکست دلم ز بی قراری
کوتاه کن این فسانه، باری

آنجا که ز شاخ گل فروریخت
آنجا که بکوفت باد بر در

و آنجا که ب瑞خت آب مواج
تابید بر او مه منور

ای تیره شب دراز دانی
کانجا چه نهفته بد نهانی ؟

بودست دلی ز درد خونین
بودست رخی ز غم مکدر

بودست بسی سر پر امید
یاری که گرفته یار در بر

کو آنهمه بانگ و ناله‌ی زار
کو ناله‌ی عاشقان غمخوار ؟

در سایه‌ی آن درخت‌ها چیست
کز دیده‌ی عالمی نهان است ؟

عجز بشر است این فجایع
یا آنکه حقیقت جهان است ؟

در سیر تو طاقت‌م بفرسود
زین منظره چیست عاقبت سود ؟

تو چیستی ای شب غم انگیز
در جست و جوی چه کاری آخر ؟

بس وقت گذشت و تو همانطور
استاده به شکل خوف آور

تاریخچه‌ی گذشتگانی
یا رازگشای مردگانی ؟

تو اینه دار روزگاری
یا در ره عشق پرده داری ؟

یا شدمن جان من شدستی ؟
ای شب بنه این شگفتکاری

بگذار مرا به حالت خویش
با جان فسرده و دل ریش

بگذار فرو بگیرد دم خواب
کز هر طرفی همی وزد باد

وقتی ست خوش و زمانه خاموش
مرغ سحری کشید فریاد

شد محو یکان یکان ستاره
تا چند کنم به تو نظاره ؟

بگذار بخواب اندر ایم
کز شومی گردش زمانه

یکدم کمتر به یاد آرم
و آزاد شوم ز هر فسانه

بگذار که چشم ها بیندد
کمتر به من این جهان بخندد

منت دونان

زدن یا مژه بر موبی گره ها
به ناخن آهن تفته بریدن
ز روح فاسد پیران نادان حجاب جهله ظلمانی دریدن
به گوش کر شده مدهوش گشته
صدای پای صوری را شنیدن
به چشم کور از راهی بسی دور
به خوبی پشه ی پرنده دیدن
به جسم خود بدون پا و بی پر
به جوف صخره ی سختی پریدن
گرفتن شر ز شیری را در آغوش
میان آتش سوزان خزیدن
کشیدن قله ی الوند بر پشت
پس آنگه روی خار و خس دویدن
مرا آسان تر و خوش تر بود زان
که بار منت دونان کشیدن

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شیر

شب آمد مرا وقت غریدن است
گه کار و هنگام گردیدن است
به من تنگ کرده جهان جای را
از این بیشه بیرون کشم پای را
حرام است خواب
بر آرم تن زردگون زین مغک
بغرم بغريدينی هولنك
که ریزد ز هم کوهساران همه
بلرزد تن جویباران همه
نگردند شاد
نگویند تا شیر خوابیده است
دو چشم وی امشب نتابیده است
بترسیده است از خیال ستیز
نهاده ز هنگامه پا در گریز
نههم پای پیش
منم شیر، سلطان جانوران
سر دفتر خیل جنگ آوران
که تا مادرم در زمانه بزاد
بغرید و غریدنم یاد داد
نه نالیدنم
بیا خاست، برخاستم در زمن
ز جا جست، جستم چو او نیز من
خرامید سنگین، به دنبال او

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

بیامو ختم از وی احوال او

خرامان شدم

برون کردم این چنگ فولاد را

که آماده ام روز بیداد را

درخشید چشم غضبنک من

گواهی بداد از دل پک من

که تا من منم

به وحشت بر خصم ننهم قدم

نیاید مرا پشت و کوپال، خم

مرا مادر مهربان از خرد

چو می خواست بی بک بار آورد

ز خود دور ساخت

رها کرد تا یکه تازی کنم

سرافرازم و سرفرازم کنم

نبوده به هنگام طوفان و برف

به سر بر مرا بند و دیوار و سقف

بدین گونه نیز

نبوده ست هنگام حمله وری

به سر بر مرا یاوری، مادری

دلیر اندر این سان چو تنها شدم

همه جای قهار و یکتا شدم

شدم نره شیر

مرا طعمه هر جا که اید به دست

مرا خواب آن جا که میل من است

پس آرامگاهم به هر بیشه ای

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

ز کید خسانم نه اندیشه ای
چه اندیشه ای ست ؟
بلرزند از روز بیداد من
بترسند از چنگ فولاد من
نه آبم نه آتش نه کوه از عتاب
که بس بدترم ز آتش و کوه و آب
کجا رفت خصم ؟
عدو کیست با من ستیزد همی ؟
ظفر چیست کز من گریزد همی ؟
جهان آفرین چون بسی سهم داد
ظفر در سر پنجه ی من نهاد
وزان شان داد
روم زین گذر اندکی پیشتر
ببینم چه می آدم در نظر
اگر بگذرم از میان دره
ببینم همه چیز ها یکسره
ولی بهتر آنک
از این ره شوم ، گرچه تاریک هست
همه خارزار است و باریک هست
ذ تاریکیم بس خوش اید همی
که تا وقت کین از نظرها کمی
بمانم نهان
کنون آمدم تا که از بیم من
بلغزد جهان و زمین و زمن
به سوراخ هاشان ، عیان هم نهان

بلرzed تن سست جانوران

از آشوب من

چه جای است اینجا که دیوارش هست

همه سستی و لحن بیمارش هست ؟

چه می بینم این سان کزین زمزمه

ز روباه گویی رمه در رمه

خر اندر خراست

صدای سگ است و صدای خروس

بپاش از هم پرده‌ی آبنوس

که در پیش شیری چه ها می چرند

که این نعمت تو که ها می خورند ؟

روا باشد این

که شیری گرسنه چو خسبیده است

بیابد به هر چیز روباه دست ؟

چو شد گوهرم پک و همت بلند

بباید پی رزق باشم نزند ؟

بباید که من

ذبی جفتی خویش تنها بسی

بگردم به شب کوه و صحرا بسی ؟

بباید به دل خون خود خوردنم

وزین درد ناگفته مردنم ؟

چه تقدیر بود ؟

چرا ماند پس زنده شیر دلیر

که کنون بر آرد در این غم نفیر ؟

چرا خیره سر مرگ از او رو بتافت

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

درین ره مگر بیشه اش را نیافت
کز او دور شد ؟

چرا بشنوم ناله های ستیز
که خود نشنود چرخ دورینه نیز
که ریزد چنین خون سپهر برین
چرا خون نریزم ؟ مرا همچنین
سپهر آفرید

از این سایه پروردگان مرغ ها
بدرم اگر ، گردم از غم رها
صداشان مرا خیره دارد همی
خيال مرا تیره دارد همی
در این زیر سقف

یکی مشت مخلوق حیله گرند
همه چاپلوسان خیره سرند
رسانند اگر چند پنهان ضرر
نه ماده اند اینان و نه نیز نر
همه خفته اند

همه خفته بی زحمت کار و رنج
بغلتیده بر روی بسیار گنج
نیارند کردن از این ره گذر
ندارند از حال شیران خبر
چه اند این گروه ؟
ریزم اگر خونشان را به کین
بریزد اگر خونشان بر زمین
همان نیز باشم که خود بوده ام

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

به بیهوده چنگال آلوده ام
وز این گونه کار
نگردد در آفاق نامم بلتد
نگردم به هر جایگاه ارجمند
پس آن به مرا چون از ایشان سرم
از این بی هنر روبهان بگذرم
کشم پای پس
از این دم ببخشید تان شیر نر
بخوابید ای روبهان بیشتر
که در رهع دگر یک هماورده نیست
بجز جانورهای دلسرب نیست
گه خفتن است
همه آرزوی محال شما
به خواب است و در خواب گردد رو
بخوابید تا بگذرند از نظر
بنامید آن خواب ها را هنر
ز بی چارگی
بخوابید ایندم که آلام شیر
نه دارو پذیرد ز مشتی اسیر
فکندن هر آن را که در بندگی است
مرا مایه‌ی ننگ و شرمندگی است
شما بنده اید

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

چشمه‌ی کوچک

گشت یکی چشمه ز سنگی جدا
غلغله زن ، چهره نما ، تیز پا

گه به دهان بر زده کف چون صدف
گاه چو تیری که رود بر هدف

گفت : درین معركه یکتا منم
تاج سر گلبن و صحرا منم

چون بدوم ، سبزه در آغوش من
بوسه زند بر سر و بر دوش من

چون بگشایم ز سر مو ، شکن
ماه ببیند رخ خود را به من

قطره‌ی باران ، که در افتاد به خک
زو بدند بس کوهر تابنک

در بر من ره چو به پایان برد
از خجلی سر به گریبان برد

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

ابر ، زمن حامل سرمايه شد
با غ ، ز من صاحب پيراييه شد

گل ، به همه رنگ و برازندگى
مي کند از پرتو من زندگى

در بن اين پرده ي نيلوفرى
کيست کند با چو مني همسري ؟

زين نمط آن مست شده از غرور
رفت و ز مبدا چو کمي گشت دور

ديد يكى بحر خروشنه اي
سه مگنى ، نادره جوشنه اي

نعره بر آورده ، فلك کرده کر
ديده سيه کرده ، شده زهره در

راست به مانند يكى زلزله
داده تنش بر تن ساحل يله

چشمه‌ی کوچک چو به آنجا رسید
وان همه هنگامه‌ی دریا بدید

خواست کزان ورطه قدم در کشد
خویشن از حادثه برتر کشد

لیک چنان خیره و خاموش ماند
کز همه شیرین سخنی گوش ماند

خلق همان چشمه‌ی جوشنده‌اند
بیهوده در خویش هروشنده‌اند

یک دو سه حرفی به لب آموخته
حاطر بس بی گنهان سوخته

لیک اگر پرده ز خود بردرند
یک قدم از مقدم خود بگذرند

در خم هر پرده‌ی اسرار خویش
نکته بستجند فزون تر ز پیش

چون که از این نیز فراتر شوند
بی دل و بی قالب و بی سر شوند

در نگرنند این همه بیهوده بود
معنی چندین دم فرسوده بود

آنچه شنیدند ز خود یا ز غیر
و آنچه بکردند ز شر و ز خیر

بود کم از مدت آن یا مديدة
عارضه ای بود که شد ناپدید

و آنچه به جا مانده بهای دل است
کان همه افسانه‌ی بی حاصل است

یادگار

در دامن این مخوف جنگل
و این قله که سر به چرخ سوده است
اینجاست که مادر من زار
گهواره‌ی من نهاده بوده است
اینجاست ظهور طالع نحس
کامد طفلی زبون به دنیا
بیهوده بپرورید مادر
عشق آمد و در وی آشیان ساخت
بیچاره شد او ز پای تا سر
دل داد ندا بد و که : برخیز
اینجاست که من به ره فتادم
بودم با بره‌ها همآغوش
ابر و گل و کوه پیش چشم
آوازه‌ی زنگ گله در گوش
با ناله‌ی آبهای هماهنگ
اینجا همه جاست خانه‌ی من
جای دل پر فسانه‌ی من
این شوم و زبون دلم که گم کرد
از شومیش آشیانه‌ی من
اینجاست نشان بچگی‌ها
هیچم نرود ز یاد کانجا
پیره زنگی رفیق خانه
می گفت برای من همه شب

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نقلی به پسند بچگانه

تا دیده‌ی من به خواب می‌رفت

خیزید می‌از میانه‌ی خواب

هر روز سپیده دم بدانگاه

که گله‌ی گوسفند ما بود

جنبیده ز جا فتاده بر راه

بزغاله ز پیش و بره از پی

من سر زدواج کرده بیرون

دو دیده برابر روی صحرا

که توده شد چو پیکر کوه

حلقه زده همچو موج دریا

از پیش رمه بلند می‌شد

دو گوش به بانگ نای چوپان

و آن زنگ بز بزرگ گله

آواز پرنده‌گان کوچک

و آن خوب خروسک محله

کز لانه برون همه پریدند

وز معركه‌ی چنین هیاهو

من خرم و خوش ز جای جسته

فارغ زدی و ز رنج فردا

از کشمکش زمانه رسته

لب پر ز تبسم رضایت

دل پر ز خیال وقت بازی

ناگاه شنیدمی صدایی

این نعره‌ی بچه‌های ده بود

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

های های رفیق جان کجایی
ما منتظریم از پس در
من هیچ نخورده ، کف زننده
بر سر نه کله نه کفش بر پای
یکتای به پر سفید جامه
زنگوله به دست جسته از جای
از خانه به کوه می دویدیم
مادر می گفت : بچه آرام
می کرد پدر به من تبسم
من زلف فشانده شعر خوانان
در دامن ابر می شدم گم
دنیا چو ستاره می درخشید
اینجاست که عشق آمد و ساخت
از حلقه ی بچه ها مرا دور
خنده بگریخت از لب من
دل ماند ز انبساط مهجور
دیده به فراق ، قطره ها ریخت
ای عشق ، امید ، آرزوها
خسته نشوید در دل من
تا چند به آشیانه ماندن
دیدید چه ها ز حاصل من
که ترک مرا دگر نگویید ؟
ای دور نشاط بچگی ها
برقی که به سرعتی سرآی
ای طالع نحس من مگر تو

مرگی که به ناگهان درایی
ایام گذشته ام کجایی ؟
باز ای که از نخست گردید
تقدیر تو بر سرم نوشه
بوسم رخ روز و گیسوی شب
کز جنس تواند ای گذشته
هر لحظه ز لطف تو است تاری
از عمر هر آنچه بود با من
نzd تو به رایگان سپردم
ای نادره یادگار عشقا
مردم ز بر تو دل نبردم
تا باغم خود ترا سرشتم
باز ای چنان مرا بیفشار
تا خواب ز دیده ام ربایی
امید دهی به روزگاری
کز تو نبود مرا جدایی
بازآ که غم است طالب غم

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

انگاسی

سوی شهر آمد آن زن انگاس
سیر کردن گرفت از چپ و راست

دید ایینه ای فتاده به خک
گفت : حقا که گوهری یکتاست

به تماشا چو برگرفت و بدید
عکس خود را ، فکند و پوزش خواست

که : ببخشید خواهرم ! به خدا
من ندانستم این گوهر ز شماست

ما همان روستازنیم درست
ساده بین ، ساده فهم بی کم و کاست

که در اینه ای جهان بر ما
از همه ناشناس تر ، خود ماست

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

بز ملا حسن

بز ملا حسن مسئله گو
چو به ده از رمه می کردی رو

داشت همواره به همراه پس افت
تا سوی خانه ، ز بزها ، دو سه جفت

بز همسایه ، بز مردم ده
همه پر شیر و همه نافع و مفت

شاد ملا پی دوشیدنشان
جستی از جای و به تحسین می گفت

مرحبا بز بزرگ زیرک من
که کند سود من افزون به نهفت

روزی آمد ز قصا بز گم شد
بز ملا به سوی مردم شد

جست ملا ، کسل و سرگردان
همه ده ، خانه‌ی این خانه‌ی آن

زیر هر چاله و هر دهليزي
كنج هر بيشه ، به هر كوهستان

دید هر چيز و بز خويش نديد
سخت آشفت و به خود عهد کنان

گفت : اگر يافتم اين بد گوهر
کنمش خرد سراسر استخوان

ناگهان ديد فراز کمروي
بز خود را از پي بوته چري

رفت و بستش به رسن ، زد به عصا
بي مرود بز بي شرم و حيا

اين همه آب و علف دادن من
عاقبت از توام اين بود جزا

که خورد شیر تو را مرده ده ؟
بزک افتاد و بر او داد ندا

شیر صد روز بزان دگر
شیر یک روز مرا نیست بها ؟

یا مخور حق کسی کز تو جداست
یا بخور با دگران آنچه تراست

گل نازدار

سود گرت هست گرانی مکن
خیره سری با دل و جانی مکن

آن گل صحرا به غمze شکفت
صورت خود در بن خاری نهفت

صبح همی باخت به مهرش نظر
ابر همی ریخت به پایش گهر

باد ندانسته همی با شتاب
ناله زدی تا که برايد ز خواب

شیفته پروانه بر او می پرید
دوستیش ز دل و جان می خرید

بلبل آشفته پی روی وی
راهی همی جست ز هر سوی وی

وان گل خودخواه خود آراسته
با همه‌ی حسن به پیراسته

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

زان همه دل بسته‌ی خاطر پریش
هیچ ندیدی به جز از رنگ خویش

شیفتگانش ز برون در فغان
او شده سرگرم خود اندر نهان

جای خود از ناز بفرسوده بود
لیک بسی بیره و بیهوده بود

فر و برازنده‌ی گل تمام
بود به رخساره‌ی خوبش جرام

نقش به از آن رخ بر تافته
سنگ به از گوهرنا نیافته

گل که چنین سنگدلی برگزید
عاقبت از کار ندانی چه دید

سودنکرده ز جوانی خویش
خسته ز سودای نهانی خویش

آن همه رونق به شبی در شکست
تلخی ایان به جایش نشست

از بن آن خار که بودش مقر
خوب چو پژمرد برآورد سر

دید بسی شیفته‌ی نغمه خوان
رقص کنان رهسپر و شادمان

از بر وی یکسره رفتند شاد
راست بماننده‌ی آن تندباد

خاطر گل ز آتش حسرت بسوخت
ز آن که یکی دیده بدو برندوخت

هر که چو گل جانب دل‌ها شکست
چون که بپژمرد به غم برنشست

دست بزد از سر حسرت به دست
کانچه به کف داشت ز کف داده است

چون گل خودبین ز سر بیهشی
دوست مدار این همه عاشق کشی

یک نفس از خویشتن آزاد باش
خاطری آور به کف و شاد باش

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

مفسده‌ی گل

صبح چو انوار سرافکنده زد
گل به دم باد وزان خنده زد

چهره برافروخت چو اختر به دشت
وز در دل‌ها به فسون می‌گذشت

ز آنچه به هر جای به غمژه ربود
بار نخستین دل پروانه بود

راه سپارنده‌ی بالا و پست
پست پر و بال و به گل بر نشست

گاه مکیدیش لب سرخ رنگ
گاه کشیدیش به بر تنگ تنگ

نیز گهی بی خود و بی سر شدی
بال گشادی به هوا بر شدی

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

در دل این حادثه ناگه به دشت
سرزده زنبوری از آنجا گذشت

تیزپری ، تندریوی ، زرد چهر
باخته با گلشن تابنده میهر

آمد و از ره بر گل جا کشید
کار دو خواهند به دعوا کشید

زین به جدل خست پر و بال ها
زان همه بسترد خط و حال ها

تا که رسید از سر ره بلبلی
سوختهای ، خسته‌ی روی گلی

بر سر شاخی به ترنم نشست
قصه‌ی دل را به سر نغمه بست

لیک رهی از همه ناخوانده بیش
دید هیاهوی رقیبان خویش

یک دو نفس تیره و خاموش ماند
خیره نگه کرد و همه گوش ماند

خنده‌ی بیهوده‌ی گل چون بدید
از دل سوزنده صفیری کشید

جست ز شاخ و به هم آویختند
چند تنہ بر سر گل ریختند

مدعیان کینه ور و گل پرست
چرخ بدادند بی پا و دست

تا ز سه دشمن یکی از جا گریخت
و آن دگری را پر پر نقش ریخت

و آن گل عاشق کش همواره مست
بست لب از خنده و در هم شکست

طالب مطلوب چو بسیار شد
چند تنی کشته و بیمار شد

طالب مطلوب چو بسیار شد
چند تنی کشته و بیمار شد

پس چو به تحقیق یکی بنگری
نیست جز این عاقبت دلبری

در خم این پرده ز بالا و پست
مفاسده گر هست ز روی گل است

گل که سر رونق هر معركه است
مايه‌ی خونین دلی و مهلكه است

کار گل این است و به ظاهر خوش است
لیک به باطن دم آدم کش است

گر به جهان صورت زیبا نبود
تلخی ایام ، مهیا نبود

گل زودرس

آن گل زودرس چو چشم گشود
به لب رودخانه تنها بود
گفت دهقان سالخورده که : حیف که چنین یکه بر شکفتی زود
لب گشادی کنون بدین هنگام
که ز تو خاطری نیابد سود
گل زیبای من ولی مشکن
کور نشناسد از سفید کبود
نشود کم ز من بد و گل گفت
نه به بی موقع آمدم پی جود
کم شود از کسی که خفت و به راه
دیر جنبید و رخ به من ننمود
آن که نشناخت قدر وقت درست
زیرا این طاس لاجورد چه جست ؟

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly